

De Verenigde Oost-Indische Compagnie

In 1595 'ontdekte' Cornelis de Houtman de Specerij-eilanden (de Molukken). Al snel werd een handelsvereniging voor dit gebied opgericht: de Verenigde Oost-Indische Compagnie met 'Kamers' te Amsterdam, Middelburg, Delft, Rotterdam, Hoorn en Enkhuizen. De compagnie bouwde forten en er werden Nederlandse beambten aangesteld. In 1609 ontstond de Raad van Indië, het bestuurscollege van de koloniën. De eerste gouverneur-generaal was Jan Pieterszoon Coen die in 1619 Batavia (het latere Jakarta) stichtte, de vestigingsplaats van de Raad van Indië. De lokale bevolking leed enorm onder het harde bewind van Coen. De compagnie ging, na een grote bloei-periode, in 1799 failliet en werd opgedoekt toen ook een reddingsactie van de Staat niet meer baatte.

Hoorn Stad van de handelscompagnieën

Hoorn is de jongste van de drie West-Friese steden. De andere twee zijn Enkhuizen en Medemblik. Hoorn verwierf pas in 1357 stadsrechten. Al vrij spoedig ontwikkelde het zich tot de belangrijkste stad van West-Friesland.

De VOC en WIC

De eerste grote bloei-periode begon in de 15e eeuw en duurde tot omstreeks 1475. De welvaart dankte Hoorn voornamelijk aan de handel met steden in het Oostzeegebied en de haringvangst. Omstreeks het midden van de 16e eeuw brak een tweede bloei-periode aan. De handel strekte zich wereldwijd uit, de Admiraliteit had hier een zetel en aan het begin van de 17e eeuw richtten de handelscompag-

nieën VOC en WIC kantoren in het stadje op. Hoorn heeft grote mannen zoals Jan Pieterszoon Coen (de stichter van Batavia en de eerste gouverneur-generaal van Nederlands-Indië), de zeevaarders Willem IJbrandszoon Bontekoe en Willem Corneliszoon Schouten, alsmede de geschiedschrijver Dirck Seylmaeker (Velius) voortgebracht. Van Bontekoe werd in 1646 het 'Journal ofte gedenkwaardige beschrijving

[Vervolg >](#)

Routebeschrijving

De route begint bij de 17e-eeuwse Statenvoer **1**, een gebouw met twee trapgevels met de beeltenis van prins Maurits. Aan de gevel prijken de wapens van (v.l.n.r.) Medemblik, Edam, Alkmaar, Hoorn, Enkhuizen, Monnickendam en Purmerend. In het fronton en boven de ingang van de voormalige Kamer Hoorn van de VOC **2** zijn het monogram van de compagnie en de H van Hoorn herkenbaar. Een vroeg voorbeeld van Hollandse renaissance is de rijk gedecoreerde gevel van het St. Jansgasthuis **3**. Midden op de Rode Steen **4** staat Jan Pietersz. Coen. Achter de natuurstenen gevel met de kleurige wapenschilden van o.a. de West-Friese

Afstand
5 km - 1,5 uur

Markering
Geen

Startpunt
Statenvoer; vanaf station Hoorn recht door de Vee-markt uitlopen, verderop linksaf, dan eerste straat rechtsaf de Ramen in; bij de

Nieuwsteeg linksaf richting Statenvoer

VVV
Veemarkt 42
tel. 072 - 511 4284
www.vvwhoorn.nl

steden vergaderden de Gecommitteerde Raden van West-Friesland en het Noorderkwartier, de regering van het toenmalige Noord-Holland. In dit oude Statencollege uit 1632 huist nu het Westfries Museum. Ertegenover ziet u de kaaswaag, waar een rode eenhoorn het wapen van Hoorn vasthoudt. Aan de Grote Oost treft u het Nederlands Affichemuseum **5** aan, en verderop aan de Bierkade bevindt zich in een pakhuis het Museum van de zoe eeuw **6**. In de Hoofdtoren **7**, eigenlijk een verdedigingswerk, werd in 1614 de Noordse Compagnie gevestigd, die zich bezighield met walvisvaart. Aan de kade staan fraaie koopmanswoningen met trapgevels. Achter de hoge ramen op de begane grond was de opslagruimte. Men woonde in het achterhuis en de verdiepingen ervoer. Voor een prachtige collectie speelgoed slaat u hier de Italiaanse Zeedijk in **8**. In een monumentaal pand met een gevel uit 1784 zetelde de Hoornse afdeling van de WIC **9**. Ernaast staat de woning van een van de rijke Hoornse kooplieden uit die tijd. De kleurige reliëfs aan de gevels van de Bossuhuizen **10** herinneren aan een zeeslag op de Zuiderzee in 1573, waarbij de Spaanse bevelhebber Bossu werd gevangengenomen. Een zeer mooie stadspoort is de 16e-eeuwse Oosterpoort **11**. Het huisje werd er in 1601 bovenop gebouwd. Op de toren van de Oosterkerk **12** geeft een scheepje de windrichting aan. Het uurwerk is als een uithangbord bevestigd. Twee 17e-eeuwse poortjes **13** tot slot: het rechter gaf toegang tot het verdwenen Admiralietsgebouw (de inscriptie PPP staat voor 'Pro Patria Pugno' of 'Ik Strijd voor het Vaderland'), het linker tot het Oudevrouwenhuis.

> Vervolg

van de Oost-Indische Reyse' uitgegeven en wie kent niet Johan Fabricius' boek 'De scheepsjongens van Bontekoe'? Omstreeks 1650, kort nadat het havengebied was uitgebreid, begon de handel terug te lopen. De inwoners moesten hun toevlucht tot de visserij nemen. Toen in 1795 en 1798 de Admiraliiteit en de compagnieën verdwenen, was Hoorns reputatie als haven- en handelsstad geheel verloren gegaan. De herinnering aan het rijke Hoornse verleden is echter niet uitgewist: nog steeds bepalen havens, 17e- eeuwse koop-

manswoningen, pakhuizen en kantoren van de VOC en de WIC er de sfeer.

Toeristisch Zuiderzeestadje

Tegenwoordig is Hoorn uit toeristisch oogpunt zeer belangrijk. Elke zomer komen er tienduizenden watersporters en andere belangstellenden naar het voormalige Zuiderzeestadje. Ook is de laatste decennia de interesse voor Hoorn als woonplaats voor Amsterdammers sterk toegenomen. Net als elders in de Randstad wordt ook hier de ene nieuwe woonwijk na de andere gebouwd.

4 Westfries Museum

Roode Steen 1
1621 CV Hoorn
tel. 0229 - 280 028
www.wfm.nl
di. - vr. 11.00 - 17.00 uur,
za. - zo. 13.00 - 17.00 uur;
nov - mrt ma. gesloten

5 Affichemuseum

Grote Oost 2-4
1621 BW Hoorn
tel. 0229 - 299 846
www.affichemuseum.nl
di. - vr. 11.00 - 17.00 uur,
za. - zo. 12.00 - 17.00 uur

6 Museum van de Twintigste Eeuw

Bierkade 4
1621 BE Hoorn
tel. 0229 - 214 001
www.museumhoorn.nl
di. - vr. 10.00 - 17.00 uur,
za. - zo. 12.00 - 17.00 uur

8 Speelgoedmuseum

De Kijkdoos
Italiaanse Zeedijk 106
1621 AK Hoorn
tel. 0229 - 217 589
di. - zo. 11.00 - 17.00 uur

A Turksmuseum

Wisselstraat 8a
1621 CT Hoorn
tel. 06 - 5345 2274
www.turksmuseum.nl
do. 12.00 - 16.00 uur

B Restaurantcafé Ridderikhoff

Roode Steen 9
1621 CV Hoorn
tel. 0229 - 212 101
www.ridderikhoff.org